

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného **JUDr. P. B.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. J. B., advokátom so sídlom v B., proti povinnej **O., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej C. advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Panenská č. 18, IČO: 36707856, o **žiadosti povinnej o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule**, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 16. marca 2015 č.k. 1 Cudz 23/2012-55, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Povinná požiadala 23. októbra 2014 Krajský súd v Bratislave, aby rozhodol o stiahnutí osvedčenia o európskom exekučnom titule, ktoré vydal 9. januára 2013 na základe notárskej zápisnice spísanej JUDr. M. K. 12. júla 2012 pod sp. zn. N.. V zmysle tejto notárskej zápisnice R. T. (právny predchodca oprávneného) a povinná zhodne pred notárom vyhlásili, že uzatvorili zmluvu o pôžičke 404 000 € (ďalej len „zmluva o pôžičke“) a že R. T. túto sumu poskytol povinnej. Povinná svoj dlh 404 000 € voči nemu uznala čo do dôvodu a čo do výšky a zároveň vyjadrila súhlas s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. V žiadosti povinná poukázala na článok 10 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (ďalej len „Nariadenie“) a vyjadrila názor, podľa ktorého osvedčenie nemalo byť vydané, lebo neboli splnené požiadavky stanovené v Nariadení. To odôvodňuje „stiahnutie“ („zrušenie“ – vid’ § 352b ods. 2 O.s.p.) predmetného osvedčenia. Na odôvodnenie tohto názoru povinná uviedla, že suma 404 000 € jej nikdy nebola vyplatená, preto k zmluve o pôžičke (ktorá vzniká až odovzdaním peňazí) ani nedošlo. Vzhľadom na to, že odmieta plniť podľa uvedenej notárskej zápisnice, bolo voči nej v Českej republike začaté exekučné konanie. Stiahnutie osvedčenia

o európskom exekučnom titule je jediný prostriedok, ktorým môže zabrániť exekúcii vedenej proti nej neprávom.

Uznesením zo 16. marca 2015 č.k. 1 Cudz 23/2012-55 Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa (§ 352b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 62 písm. a/ zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov) konanie o žiadosti povinnej prerušil do právoplatného skončenia konania o neplatnosť zmluvy o pôžičke, ktoré prebieha na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 62/2013. V odôvodnení uznesenia citoval § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a konštatoval, že v označenom, dosiaľ právoplatne neskončenom konaní, o ktorom sa dozvedel z obsahu procesných úkonov povinnej, sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre posúdenie opodstatnenosti žiadosti o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený odvolanie. Uviedol, že ak súd postupuje podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., musí v rozhodnutí vysvetliť, prečo konanie prerušil. Súbežne prebiehajúce konanie, v ktorom ide o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke, nemôže mať význam pre konanie o návrhu na stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule. Súd prvého stupňa si môže sám vyriešiť všetky relevantné otázky.

Povinná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že jej postup zodpovedá článku 10 Nariadenia. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 62/2013 je pripravená preukázať, že k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke nikdy nedošlo. Ak súd určí, že zmluva o pôžičke je neplatná, bude sa to týkať aj súhlasu s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke bude potom dôvodom pre stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej odvolacej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného je dôvodné.

Podľa čl. 7 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Účelom Nariadenia je vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky, aby bol na základe stanovenia minimálnych pravidiel umožnený voľný pohyb rozhodnutí, súdnych zmierov a verejných listín vo všetkých členských štátoch bez toho, aby sa v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom muselo konať akékoľvek ďalšie konanie (článok 1 Nariadenia).

Nariadenie sa uplatňuje na rozhodnutia, súdne zmiery a verejné listiny o nesporných nárokoch; nárok sa považuje za nesporný, ak ho dlžník výslovne uznal vo verejnej listine (článok 1 bod 1. písm. d/ Nariadenia).

Osvedčenie o európskom exekučnom titule sa vydáva za podmienok uvedených v článku 6 Nariadenia. Proti vydaniu osvedčenia o európskom exekučnom titule nie je podľa Nariadenia možné podať odvolanie (viď článok 10 bod 4.).

Vzhľadom na to, že v štáte výkonu rozhodnutia nie je možné žiadne prieskumné (opravné) konanie a aj obsahovo nesprávne osvedčenie zaväzuje súdy štátu uskutočňujúceho výkon rozhodnutia, má dlžník namiesto toho možnosť požiadať o stiahnutie (zrušenie) osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Podľa článku 10 ods. 1 písm. b/ Nariadenia osvedčenie o európskom exekučnom titule musí byť na žiadosť pôvodného súdu stiahnuté, ak je evidentné, že bolo nesprávne udelené, so zreteľom na požiadavky stanovené v tomto nariadení. Na opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule sa uplatňujú právne predpisy členského štátu pôvodu (článok 10 ods. 2 Nariadenia). Podľa článku 4 ods. 4 Nariadenia členský štát pôvodu je členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, schválený alebo uzavretý súdny zmiar alebo bola vypracovaná či zaregistrovaná verejná listina, ktoré majú byť osvedčené ako európsky exekučný titul. Podľa článku 4 ods. 6 Nariadenia pôvodný súd je súd alebo tribunál, ktorý sa zaoberá konaním v čase splnenia podmienok stanovených v článku 3 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/.

Podľa § 352b ods. 1 O.s.p. súd na základe žiadosti vydá osvedčenie o európskom exekučnom titule, ako aj iné osvedčenia podľa osobitných predpisov alebo takéto osvedčenia na základe žiadosti zruší. V zmysle § 352b ods. 2 O.s.p. na vydanie a zrušenie osvedčenia o európskom exekučnom titule, ako aj iných osvedčení podľa osobitných predpisov

je príslušný súd, ktorý vydal rozhodnutie, súd, na ktorom bol schválený a uzavretý súdny zmier a v prípade verejných listín krajský súd príslušný na vyššie overovanie listín podľa osobitného predpisu.

V danom prípade ide v odvolacom konaní o preskúmanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa o prerušení konania. Odvolací súd zdôrazňuje, že neskúmal opodstatnenosť samotnej žiadosti povinnej o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Uvedené ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, t.j. prerušenie konania, ktoré nie je pre samo konanie nevyhnutné; rozhodujúcim hľadiskom je tu zásada rýchlosti a hospodárnosti konania, pri rešpektovaní ktorej prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku, než pravidlo.

V odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia súd prvého stupňa konštatoval, že na Okresnom súde Bratislava I prebieha pod sp. zn. 12 C 62/2013 konanie o neplatnosť zmluvy o pôžičke a že toto konanie „má význam“ pre konanie o žiadosti povinnej o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule.

1. Prvostupňový súd vyššie uvedené konštatovanie bližšie nevysvetlil, podľa všetkého ale zastával názor, že otázka (ne)platnosti alebo (ne)existencie zmluvy o pôžičke je otázka významná pre rozhodnutie o žiadosti povinnej o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Najvyšší súd v uznesení z 26. februára 2009 sp. zn. 3 Cdo 7/2007 (o.i.) uviedol, že pri posudzovaní notárskej zápisnice ako exekučného titulu sa hlavný dôraz kladie na výslovný súhlas povinnej osoby s exekúciou. Je teda predovšetkým na vôli povinnej osoby, či notárska zápisnica bude mať atribúty vykonateľného exekučného titulu.

V uznesení z 25. novembra 2010 sp. zn. 3 Cdo 63/2009 najvyšší súd poukázal na to, že plnenie na základe notárskej zápisnice má svoj základ v procesnom práve, teda bez vzťahu na hmotnoprávny titul. Notárska zápisnica so súhlasom s jej vykonateľnosťou má povahu

verejnej listiny a osvedčuje pravdivosť údajov v nej uvedených dovedy, kým nie je preukázaný opak.

Podľa názoru najvyššieho súdu, ku ktorému dospel v uznesení z 10. februára 2015 sp. zn. 8 Co 5/2014, prejav vôle povinnej osoby urobený v notárskej zápisnici majúci procesné dôsledky (súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice) nezavaruje povinnú osobu možnosti domáhať sa v sporovom konaní určenia neplatnosti právneho úkonu obsiahnutého v notárskej zápisnici, pokiaľ ale súd prípadne takému návrhu vyhovie, notárska zápisnica zostáva exekučným titulom.

Notárska zápisnica, ktorá okrem vymedzenia záväzku obsahuje aj prejav vôle povinnej osoby o tom, že súhlasí s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, je exekučným titulom, i keď záväzok povinnej osoby v čase spísania notárskej zápisnice neexistoval, lebo buď nevznikol alebo zanikol (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu z 26. mája 2015 sp. zn. 3 ECdo 154/2013).

2. Skutočnosť, že na inom súde súbežne prebieha konanie, v ktorom sa má vyriešiť (hmotnoprávna) otázka platnosti alebo neplatnosti zmluvy o pôžičke, bola teda súdom prvého stupňa nesprávne považovaná za dôvod na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 221 O.s.p.).

Opodstatnenosť žiadosti povinnej o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule (viď články 6 a 10 Nariadenia) posúdi súd prvého stupňa sám bez zreteľa na súbežne prebiehajúce konanie o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. júna 2015

JUDr. Emil Franciszy, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková